

tagelse, maa jeg vel kunne gaa ud fra, at dette sidste af de her nævnte 5 Lovforslag i Aar vil faa en let Gang gennem Rigsdagen. Det er en saakaldt Lejlighedslov, ikke meget omfattende, men dog indeholdende Bestemmelser, som under de nuværende folkekirkelige Tilstande ville have deres store Betydning, og jeg maa derfor sætte Pris paa, at dette Lovforslag hurtigt føres igennem.

Hvad de andre 4 Lovforslag angaar, fremkom der ikke om dem fra Udvalget nogen Betænkning, men derimod en Beretning, og denne Beretning indeholdt ikke noget om selve Lovforslagenes Enkeltheder eller Karakter, men derimod noget om Nedsættelse af en Kommission. I Sommerens Løb har jeg nu ladet disse 4 Lovforslag forelægge for de udvidede Landemoder og Kjøbenhavns Præstekonvent. Ganske vist havde jeg om disse Lovforslag Erklæringer fra Biskopperne i Fjor, inden Lovforslagene blev forelagte Rigsdagen, — og disse Erklæringer blev tilstillede Rigsdagen, — men da der fra forskellig Side yredes Ønske om, at Præsteskabet i videre Forstand maatte komme til at udtale sig om Lovforslagene, mente jeg at handle ret i at lade disse Forslag forelægge for de udvidede Landemoder, og det har da ogsaa vist sig, at man paa disse har paa-skønnet denne Handling fra Ministerens Side.

Hvad nu Landemodernes Udtalelser om Forslagene angaar, da have de delt sig i to Dele, en Del, der omhandler selve Lovforslagene — ogsaa deres Enkeltheder, hvorom Landemoderne vare spurgte —, og en anden Del, som omhandler den kirkelige Kommission, som de ikke vare spurgte om. Med Hensyn til den første Del viser det sig, at Præsterne havde delt sig paa forskellig Maade i deres Syn paa Lovforslagene. Nogle af Præsterne ønskede ikke disse Lovforslag gennemførte, andre ønskede dem gennemførte med nogle enkelte, ikke meget indgribende Ændringer, og atter andre ønskede dem vel gennemførte med disse Ændringer, men dog ikke anderledes, end at de burde føres igennem sammen med et Forslag om en hel kirkelig Forfatning. Om de enkelte Ændringsforslag, som saaledes ere paapegede gennem Landemodernes Forhandling, vil jeg udtale, at jeg paa flere Punkter meget vel kan forhandle om dem. Jeg mener, at nogle af dem endogsaa egne sig til Gennemførelse, og at der er god Grund til at tage en alvorlig Forhandling op om dem og paa mange Punkter imødekomme de

Ønsker, som have baaret disse Ændringer frem. Jeg skal selvfølgelig ikke komme ind paa Enkeltheder her ved Forelæggelsen — dertil vil der nok blive rig Lejlighed senere under Forhandlingen —, men jeg skal dog rent eksempelvis nævne et Par af disse Ændringer. Jeg kan saaledes meget vel tænke mig, at man kunde vedtage en Bestemmelse, der gjaldt i kjøbenhavnske Sogne og andre store Købstadsogne om, at man giver Valgbestyrelsen lønnet Medhjælp ved Udarbejdelsen af Valglisten m. m. Jeg skal ligeledes eksempelvis nævne et saadant Punkt som dette, at hvor der er en Kirke med flere Præstembeder, bør et af disse kunne besættes paa den hidtilværende Maade. Naar jeg, uagtet en Del af disse Forslag saaledes meget vel egne sig til Forhandling og Imødekommen, dog ikke har stillet Forslag i saa Henseende, beror det paa, at det høje Ting ikke har taget Stilling til Lovforslaget og dets Enkeltheder i Fjor. Jeg mente da ikke at burde foregribe Tingets Behandling i denne Henseende, og mente heller ikke, det vilde være heldigt, om jeg nu stillede ny Forslag paa visse Punkter, men at en Forhandling mellem Tingene og mig lettere i saa Henseende vilde føre til et Resultat.

Den anden Del af Landemodernes Betænkninger — disse Betænkninger medfølge i øvrigt Lovforslaget om Menighedsraad som Bilag — angik Tanken om en kirkelig Kommission. Allerede før disse Lovforslag i Fjor blev fremsatte for Rigsdagen, fremkom der et Andragende, underskrevet, saa vidt jeg erindrer, af 855 Præster, gaaende ud paa, at Lovforslagene maatte blive henviste til en Kommission, sammensat dels af gejstlige og dels af Medlemmer af begge Rigsdagens Ting, altsaa en stor blandet Kommission, som det hedder. Paa Henvendelsen, som jeg fik med denne Adresse, svarede jeg, at jeg ikke kunde finde en saadan Kommission, som her var foreslaaet, formaalstjenlig. Dog stillede jeg mig saaledes til Tanken, at hvis begge Rigsdagens Ting maatte ønske en saadan Kommission, vilde jeg ikke modsætte mig den. Senere fremkom der fra Bisperne en Henvendelse om en Kommission. Jeg har hørt den Bebrejdelse fremsat mod Biskopperne, at de, uagtet der allerede var fremsat et Andragende om en Kommission saa kort i Forvejen, paa ny kom med et Andragende om en Kommission. Jeg tror, at denne Bebrejdelse ikke er videre rigtig, ikke er heldig, thi man maa lægge vel Mærke til, at Indholdet af Biskoppernes Andragende var et ganske